

● S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Pogovori v ozdih, kjer še nimajo planskih aktov

Predsedstvo našega občinskega sindikalnega sveta je zadnje sejo 23. februarja imelo v Teolu. Preden so se člani predsedstva lotili osrednjih točk dnevnega reda, so spoznali poslovanje te naše uspešne delovne organizacije, v kateri je zaposlenih 223 delavcev, poslušali pa so tudi informacijo o gladovni stavki delavca Slavka Crniča iz Gradisca, tozda Gradbena operativa Ljubljana, in o spremembah v samoupravni organiziranosti poslovne enote Jumene na Kavčičevi cesti, ki je sodila v okvir delovne organizacije Yumedica iz Zagreba, zdaj pa se osamosvaja.

Obširneje so se člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta seznanili s poročilom delovne skupine o stanju v vzgojnovarstveni organizaciji Angele Ocepek. Do suma, da v tej ustanovi ni vse urejeno tako kot bi moralo biti, je prišlo lani januarja, ko je komisija za pregled samoupravnih aktov pri zvezi sindikatov opazila vrsto neuskkljenosti v teh dokumentih z veljavno zakonodajo. Kot so ugotovili na tej seji, na kateri so bili najzoco tudi Viktor Leskovšek, družbeni pravobranilec samou-

pravljanja mesta Ljubljane, direktorica vzgojnovarstvene organizacije in predsednica osnovne organizacije sindikata v vrtcu, se razmere v tem času niso bistveno popravile.

Delovna skupina, ki naj bi pomagala urediti stanje, je imela izredno težko nalogo. Iz VVO Angele Ocepek občinskemu sindikalnemu svetu niso pravočasno pošiljali podatkov, za katere so jih prosili, niso dovolj hitro obravnavali njihovih pobud niti pobud družbenega pravobra-

nilca samoupravljanja. Delavci vrtca pa niso bili pravočasno in objektivno obveščeni o vsem dogajanju. »To zadevo danes obravnavamo zato, da bi se dogovorili, kako čim hitreje urediti razmere, vendar nam vi morate povedati, na kakšen način vam lahko pomagamo.« je poudarila ob koncu razprave predsednica našega občinskega sindikalnega sveta Marija Fedran.

Na seji so se dogovorili, da morajo v mesecu dni v VVO Angele Ocepek sprejeti celovit program za ureditev razmer na področju samoupravnih aktov. Predvsem morajo uskladiti pravilnika za razporejanje čistega dohodka in o osnovah in merilih za razporejanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo z branžnim sporazumom, saj so po njihovi evidenci edina VVO v naši občini, ki tega ni opravila v dogovorjenem roku. Zadolžili so tudi direktorico

vtca, da odgovorno opravlja vse funkcije in pristojnosti individualnega poslovalnega organa, da zagotovi delavcem sprotno in objektivno obveščanje, samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam pa pogoje za njihovo delo.

K poročilu družbenega pravobranilca samoupravljanja mesta Ljubljane člani predsedstva niso imeli pomembnejših pripomb, sklenili so le, da bo občinski sindikalni svet v tistih delovnih organizacijah, kjer še nimajo planskih aktov, organiziral pogovore. Na to je namreč med drugim v svojem kratkem povzetku poročila opozoril Viktor Leskovšek. Sicer pa se je družbeni pravobra-

nilca samoupravljanja lani največ ukvarjal s preventivnim delovanjem na področju družbeno ekonomskih odnosov, s statusnimi spremembami ozdov, prekinitvami dela (v zvezi s tem je opozoril, da reševanje teh situacij ni stvar komitejev za splošni ljudski odpor in družbeno samozasčito, marveč samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij) in planskimi akti. Zleteli bi tudi bilo, da bi v vseh ozdih imeli spodbujevalne samoupravne akte za inovativno dejavnost, zastavlja pa se vprašanje, kako to doseči.

Z delom izvršnega sveta je člani predsedstva seznanil podpredsednik tega organa Jože Le-

skovšek. Dejal je, da se v zadnjem času izvršni svet kar precej ukvarja z zahtevami ozdov po višjih osebnih dohodkih. Na področju družbenih dejavnosti si v občini še vedno prizadevamo, da bi dosegli tak standard kot ga imajo v drugih ljubljanskih občinah. Precej pa smo lani naredili na komunalnem področju, saj smo dobili novo Zaloško cesto, gradita se dva mostova, gradnja tretjega pa se pripravlja. Občinska uprava si tudi prizadeva za boljši odnos med zaposlenimi in strankami. V ta namen so uvedli pritožno knjigo, kjer lahko vsakdo, ki ni zadovoljen z ravnanjem uslužbencev, zapiše, kaj se mu je pripetilo.

D. J.

● HP KOLINSKA

V živilski industriji so novi izdelki nuja

Je že tako, da se ljudje hitro nsitimo enakega okusa jedi, naveličamo se gledati vsak dan isto embalažo, zaželimo si poskusiti kaj drugačnega, radi imamo spremembe. Tega se dobro zavedajo v živilski industriji, zato za njih ni prav nič nenavadno, da izdelke menjajo tako rekoč iz dneva v dan. Tudi HP Kolinska, tovarna, ki združuje pet tozdrov (Tovarna hranil, Vinocet, Slovenj Gradec, Mirna in Belsad), je lani na police naših trgovin poslala precej novega. »Lansko leto je bilo za nove izdelke res uspešno, bilo jih je kar okoli 40.« je z zadovoljstvom povedala vodja marketinga v HP Kolinski Tatjana Turk.

V HP Kolinski pravijo, da je bil lansko leto velik korak pričetek proizvodnje juh v vrečkah in kockah, ki nosijo oznako njihove tovarne (doslej so delali le Knorr juhe) in so dosežek njihovega znanja. Novi so tudi zdrobovi žličniki, prav tako z oznako Kolinska. Zelo dobro sta se lani na trgu uveljavili dve novi vrsti žvečilnega gumi: čunga lunga in koloys cimmet. Prav tako so zadovoljni s prodajo nove majoneze imenovane Thomynze, za katero je značilen manjši odstotek olja.

V letošnjem letu nameravajo pričeti z izdelavo majonez, ki bodo imele še manj maščobe. Kot vemo je Kolinska vodilni izdelovalec majonez v Jugoslaviji.

Precej novih sladkih izdelkov je lani prišlo s tozda Belsad (Črnomelj). Novost je sadje v rumu (gre za šest vrst sadja, pomešana med seboj), dobro pa se prodajajo tudi marmelade v 125-gramski embalaži z okusom robide, pomaranče, borovnice in rdečega ribeza. Izbor nameravajo popestriti še z eksotičnimi okusi, na primer z mangom.

V gastru, oddelku za družbeno prehrano in gostinstvo, so pripravili štiri različne vrste ragu juh v kilogramski embalaži in tri vrste posebnih začimb, prilagojene posameznim vrstam mesa. Tako tudi jedi v gostinskih obratih ne bodo imele vedno enakega okusa.

Ker je bilo novosti v HP Kolinski kljub težavam s surovinami, embalažo in dobavitelji toliko, da vseh nikakor ne moremo naštet, naj omenimo le še nekaj najpomembnejših. Iz otroške kuhinje je prišel čoko, prej so imeli le čokolino, nove so tudi tri vrste

knorr omak v vrečkah, pire krompir je dobil drugačno embalažo, Viki krema pa ima zdaj tudi okus vanilija — lešnik, vendar je na naših prodajnih policah skorajda ni dobiti, ker gre vsa v izvoz. Izredno pozornost kupec je pritegnila pasja hrana hov hov, ki jo poleg kakovosti odlikuje tudi izredno čedna embalaža, na katero so v Kolinski upravičeno ponosni. Zdaj potekajo priprave na izdelovanje hrane za mačke.

Kolinska sodi med tiste delovne organizacije v naši občini, ki so na tuje trge prodajale že prej, preden je to početje postalo gospodarska nuja. Kot je ocenil naš sogovornik Anton Milač, vodja zunanje trgovine v Kolinski, doprinaša izvoz k celotnemu prihodu delovne organizacije 10 do 15 odstotkov. Vendar poudarjajo, da izvoz ni pomemben le zaradi deviz, ki jih potrebujejo za nakup surovin in reprodukcijskega materiala, marveč tudi za nadaljnji razvoj delovne organizacije, saj jih to spodbuja k doseganju boljše kakovosti in lepšega videza izdelkov, kajti od tujih partnerjev se je mogoče naučiti marsikaj novega in koristnega.

V lanskem letu so izvoz na konvertibilne trge v primerjavi z letom poprej povečali za 11 odstotkov, za leto pa načrtujejo 8 odstotno povečanje. To seveda ni majhna številka, saj je zahodni trg nasičen s temi izdelki, omejene pa so tudi možnosti prodaje na klirinške trge. Tu je to mogoče izpeljati le prek vezanih poslov, ali pa če je izdelek uvrščen na blagovne liste, kot na primer njihova otroška hrana.

Največ njihovih izdelkov gre v Švico, kjer imajo že od leta 1969 pogodbo za sodelovanje s Knorrom.

Sušeno kokošje meso, goveje mesne cmocke, sušeno zelenjavo in suhe gobe, kakavovo kremo, žvečilni gumi, pire krompir in kumarice pa izvažajo še na Nizozemsko, v Francijo, Veliko Britanijo, Avstrijo, Italijo, ZDA, Kanado, arabske države, na Malto, Ciper, na klirinške trge, to je v SZ in CSSR pa otroško hrano, juhe, džem, majonezo in gorčico.

Delovna organizacija HP Kolinska bo prihodnje leto slavila 80 let svojega obstoja. Leta 1908 je bila namreč v Ljubljani ustanovljena podružnica češke tovarne iz mesta Kolin, ki so jo poimenovali Kolinska. Glede na dosežene uspehe na gospodarskem področju je Kolinska letos tudi med tistimi, ki se potegujejo za priznanje občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1986, ki bo podeljeno ob občinskem prazniku.

D. J.

● IZ SATURNUSA

Kakšne so nadaljnje možnosti razvoja Embalaže?

V januarju številki glasila GLAS SATURNUSA smo brali zanimiv pogovor urednice glasila Vite Canjko z inž. Teodorjem Kraljem, direktorjem tozda Embalaže. Pogovor je tekel o embalaži kot temeljni proizvodnji iz katere se razvija še vsa druga današnja proizvodnja v tozdih Saturnusa, pomagala pa naj bi tudi pri razvoju novi panogi strojegradnje, ki jo razvijajo v Saturnusu, vendar Embalaži kot taki, v zadnjih letih vse bolj pohaja sapa. Ocenjujemo, da je za bralece izven Saturnusa zlasti zanimiv odgovor na vprašanje:

Kakšne so po vašem mnenju možnosti nadaljnega razvoja Embalaže?

Odgovor v celoti objavljamo. Najprej se je treba pogovoriti o organizaciji na ravni DO in točno opredeliti odgovornosti. Od tu naprej bi bila stvar lažja, potem bi lahko tudi po svoji presoji organiziral zadeve, če bi bile dane meni. Lažje bi bilo tudi, ker bi seveda tudi sistem tako naravnali, da bi stalno dobivali informacije z nabavnega in prodajnega trga.

Pred 30 leti je bilo normalno, da se neka tovarna embalaže razvija, ker se je razvijala tudi prehrabena industrija. Nadaljnji razvoj je pripeljal do tega, da so nastale tovarne po vsej Jugoslaviji in to na področjih agrokompleksov. To navaja na logično razmišljanje, da je to proizvodnjo treba opustiti, kar pa ne pomeni, da je treba opustiti embalažo. Smo v centru, kjer je embalaža zelo potrebna za kemično in kozmetično industrijo. Potem so tu tehnološko zahtevni proizvodi, kjer imamo tradicijo in smo zaenkrat edini proizvajalci, to so na primer pokrovi, tehnična embalaža, vedra.

Ekonomika narekuje, da je treba proizvodnjo omejiti predvsem na embalažo, ki se uporablja v bližini —

pa ne samo zaradi bližine, tudi proizvod je lahko dražji, ker je dražja vsebina. Nekateri proizvodi pa so glede na lažji transport mednarodni. Vazeline se prodajajo po celem svetu, pokrovi tudi. V svetu obstajajo tovarne, specializirane za embalažo za kozmetiko, ali posebne tovarne samo za pokrove. Tudi take možnosti je treba preučiti, trg pa poiskati ne samo doma tudi drugje. Proizvodnja sadja in zelenjave in mesna industrija se pri nas počasi razvija, konkurenca bo strašna. Že zdaj so jugoslovanske kapacitete za proizvodnjo embalaže samo približno 30-odstotno zasedene, kapacitete za proizvodnjo lončkov celo samo 6-odstotno.

Če že nekaj let govorimo, da je treba opustiti proizvodnjo nekaterih izdelkov, je prav, da se posvetimo tem, o katerih smo govorili. To bi bila lahko smer znotraj obstoječega programa. Pozdravljamo pa vsako novo proizvodnjo v Saturnusu in smo se pripravljeno vanjo tudi vključiti. Žal kaže, da s strojegradnjo zaenkrat nismo dosegli tistega, kar smo želeli, želeli bi, da bi bili drugi proizvodi uspešnejši.

● Poziv delovnim ljudem in občanom

Prispevajmo za dodatno medicinsko opremo nove ljubljanske porodnišnice

Ko smo se pred leti odločili za gradnjo nove porodnišnice, nas je vodila misel, naj se naši otroci rojevajo zdravi, v sodobnih pogojih dobrega in varnega porodništva, ki mora biti podprto s sodobnimi diagnostičnimi medicinskimi aparati.

Razvoj stroke in skrb za zdrav naraščaj narekuje potrebo po sodobni medicinski opremi, ki pa je kolektiv Ginekološke klinike sam ne more nabaviti. Osnovna oprema je sicer zagotovljena s sredstvi samoprispevka III., vendar to še zdaleč ne zadošča vsem zahtevam sodobnega porodništva. Tudi kolektiv sam vlaga precejšnjo sredstva v obnovo in nabavo nemedicinske

opreme (postelje, mize, itd.), ki sodi k sodobno opremljeni porodnišnici.

Nekatere organizacije združenega dela, pa tudi posamezniki, so že doslej prispevali sredstva, da bi nova porodnišnica lahko začela delovati v urejenih prostorih, opremljenih z aparaturami, ki jih nujno zahtevajo današnji dosežki v porodniški stroki.

Predsedstvo mestne konference SZDL Ljubljana je na pobudo sveta za vprašanja družbeno-ekonomskega in političnega položaja žensk sklenilo, da pozove delovne ljudi in občane ter delovne organizacije, da v skladu s svojimi možnostmi prispevajo sredstva za dodatno medicinsko opremo v novi porodnišnici.

● CENE, CENE

Oblikujejo se različno, a brez volje potrošnika

Cene dandanes naraščajo tako vrtoglavo, da si marsikdo ne more ali noče zapomniti zneskov, zlasti za stvari, ki jih kupuje le od časa do časa. Zato ni čudno, da smo včasih naravnost presenečeni nad številkami, ki označujejo ceno kakega predmeta, čeprav smo se njihovega neprestanega dvigovanja že kar navadili. Dogaja se nam, da se nam zdijo velikokrat izdelki predragi, kadar se nahajamo v vlogi kupca, kadar pa o njih razpravljamo kot delavci v tovarnah, pa radi ugotavljamo, da z njimi komajda pokrivamo proizvodne stroške.

V teh razmerah se poviševanju cen ne morejo izogniti v nobeni delovni organizaciji. Tudi Teol seveda v lanskem letu ni mogel biti izjema. Med 250 »živimi« izdelki, tako imenujejo tiste, ki jih bolj ali manj redno delajo v proizvodnji, ja tudi pet takih, ki sodijo v široko potrošnjo in so zato zanimivi za nas kot zasebnike. Gre v glavnem za detergente, ki jih je mogoče po nižjih cenah kot v drugih trgovinah kupiti v njihovi industrijski prodajalni na Zaloški cesti. Ti izdelki so njihova dopolnilna dejavnost, saj sicer v Teolu izdelujejo pomožna sredstva za tekstilno, usnjarsko, kozmetično in detergentsko industrijo. S svojo proizvodnjo nadomeščajo uvoz drugim delovnim organizacijam.

V Teolu menijo, da so njihovi izdelki namenjeni široki potrošnji, kakovostni in med najcenejšimi v državi, čeprav so pred nedavnim vsaj kar zadeva cene, točneje njihove rasti, zasledili v Naši skupnosti drugačno mnenje nekega našega braleca. Zato poudarjajo, da v tovarni cen detergentom ne oblikujejo po svoji volji, saj ti izdelki sodijo med tiste, katerih cene so pod strogo družbeno kontrolo. Zajeti so

tudi v košarici najnujnejših življenjskih potrebščin.

Naj za primer navedemo, kako se je lani poviševala cena Teolovemu pralnemu prašku Dam: 10. februarja za 16 odstotkov, 15. aprila za prav toliko, 20. oktobra za 15,4 odstotka, vsega skupaj za torej nekaj več kot 47 odstotkov, kar ni pretirano ob letni inflaciji 88,9 odstotka. Letos januarja so prašek ponovno podražili za 10 odstotkov.

»Že od leta 1981 dalje zaostajajo cene končnih izdelkov za realno ceno, le ob povišanih nam uspe to razmerje popraviti,« je povedal Miloš Mally, vodja prodaje v Teolu. Glede oblikovanja cen v industrijskih prodajalnah pa je razložil, da zakon o blagovnem prometu in vse uzance, ki veljajo za industrijske prodajalne predpisujejo, da se lahko v cenah računajo maloprodajna marža in največ polovico grosistične marže. Zračunajo pa si lahko tudi transportne stroške (razkladanje, nakladanje, prevoz iz tovarne v trgovino), kar pa v Teolu ne delajo.

Sicer pa Teolovega pralnega praška Dam že okoli štirinajst dni ni mogoče kupiti v njihovi prodajalni in verjetno tudi kje drugje, saj so ustavili njegovo proizvodnjo zaradi pomanjkanja surovin. Gre pravzaprav le za majhen znesek 9 tisoč mark, za katerega ne morejo odpreti akreditiva, vendar pa pričakujejo, da se bodo stvari v teh dneh uredile.

D. J.

● V Julonu kopnijo zaloge

V Julonu teče proizvodnja v treh izmenah, neprekinjeno dan in noč. Takšen je pač tehnološki proces proizvodnje. Prav zdaj pa jih skrbi, da bodo zaradi pomanjkanja surovin morali del proizvodnje ustaviti, samo ustavitve pa povzročijo milijardo dinarjev stroškov. Za Julon je znano, da je odvisen od uvoza surovin, saj je bil zgrajen z namenom, da bi zmanjšal uvoz končnih izdelkov za našo tekstilno industrijo. Ne samo Julon, še več delovnih organizacij je, ki so imele premalo deviz za uvoz zadostnih količin surovin za proizvodnjo. Hkrati pa se nam v izložbah ponujajo uvoženi časetofoni in še druga manj potrebna roba.

● Ravioli — nov proizvod Žita

V televizijski reklami smo februarja videli in slišali, da so v Žitovem tozdu Pekarstvo in testeninarstvo začeli proizvajati tudi raviole, ki jih polnijo s sirom ali mesom. Preden so začeli proizvodnjo, so si morali oskrbeti moko posebne kakovosti, kakršno uporabljajo tudi Italijani, kjer je domovina teh testenin. To pa so morali storiti, če hočejo raviole izvažati tudi v Italijo, kar je njihov trden namen. Zdaj v Žitu pripravijo le okrog 300 kg raviolov vsak dan; če se bo izkazalo, da so potrošnikom všeč, jih bodo izdelali več.